

Reisimeditsiinialane nõustamine TÕ Kliinikumis

Reisimeditsiinialane nõustamine Kliinikumis on tasuta teenus, mis sisaldab nii arsti konsultatsiooni kui ka vajadusel vaksineerimisi (lisandub vaktsiini hind).

Vastuvõtt toimub L. Puusepa 1a, Tartu

Registreerimine telefonil 7319 100

Lisainformatsioon malaariast:

<http://www.cdc.gov/>

www.who.int

<http://www.niaid.nih.gov>

Kasutatud kirjandus

Parm, Ü., Parv, V. (2002). Nakkushaigused ja epidemioloogia. Härmametsa talu kirjastus, Tartu.

Maimets, M. (2000). Infektsioonhaigused. AS Medicina, Tallinn.

Tan, J. S., File T. M., Salata R. A., Tan, M. J. (2008). Infectious Diseases. ACP Press, Philadelphia.

Edition, T., Bogitsh B. J., Carter C. E., Oltmann T. N. (2005). Human Parasitology. Elsevier Academic Press, Amsterdam.

*Koostaja: sisekliiniku õde Külli Ottin
2012*

MALAARIA

Malaaria

Malaaria on maailmas levinumaid nakkushaigusi, mis levib troopilise ja subtroopilise kliimaga maades (Aafrika, Lõuna ja Kagu Aasia, Lõuna-Ameerika). Maailma Tervishoiuorganisatsiooni (*World Health Organization*, WHO) andmetel haigestus malaariasse 2011. aastal 216 miljonit ja suri 655 000 inimest (valdavalt Aafrika riikides).

Malaaria tekitajaks on algloom *Plasmodium*. Inimesele võivad malaariat tekitada neli liiki: *P. falciparum*, *P. vivax*, *P. malariae*, *P. ovale*. Neist kõige sagedasem ja ohtlikum on *P. falciparum*, mis õigeaegse ja tõhusa ravi puudumisel võib põhjustada surma. Malaaria ülekanne toimub emase hallasääse vahendusel. Malaaria tekitaja satub sääsehammustuse korral inimese organismi, paljuneb maksarakkudes ning kandub edasi punaverelibledesse.

Haiguse sümptomid

Malaaria sümptomite avaldumise aeg on liigiti erinev *P. falciparum* ja *P. vivax* poolt tekitatud malaaria peiteperiood on tavaliselt 10–15 ööpäeva, *P. malariae* ja *P. ovale* tekitanud malaaria avalduvad kliiniliselt 3–4 nädalat pärast nakatumist. Lisaks võib *P. vivax*- ja *P. ovale*- malaaria korral peiteperiood venida isegi kuude või aastate pikkuseks. Malaaria sümptomiteks on:

- hoogudega esinev kõrge palavik,
- külmavärinad,
- iiveldus ja oksendamine,
- teadvusehäire,
- peavalu,
- väsimus,
- lihasvalud,
- kõhulahtisus,
- aneemia.

Uuringud ja ravi

Malaaria kahtlusel on vajalik pöörduda kohe arsti vastuvõtule. Malaaria diagnoosimiseks võetakse vereanalüüs. Ravi toimub malaariavastaste ravimitega ja kindlate raviskeemide alusel.

Kuidas vältida malaariat?

Kuna hallasääsed on harilikult aktiivsed päikeseloojangu ja päikesetõusu vahelisel ajal tuleb selle vältimiseks:

- kasutada pimedal ajal katmata kehaosadel sääsetõrjevahendit, mis sisaldab DEET (BENs 100) või ikaridiini (Autan) toimeainet,
- magada sääsevõrgu all, mis on võimalusel sääsetõrjevahendiga immutatud,
- hävitada sääsetõrjevahendi abil sääsed magamistoast,
- kontrollida akna- ja uksevõrkude tihendust,
- alustada õigeaegselt malaariavastast profülaktikat.

Malaariaohtlikesse piirkondadesse sõitvatel inimestel on soovituslik võtta profülaktikaks malaariavastaseid ravimeid. Kõige sagedamini kirjutatakse välja:

Malarone (*Atovakvoon/proguanilvesinikloriid*)

- Ravimi võtmist alustada 1- 2 päeva enne malaariaohtlikku piirkonda jõudmist,
- võtta ravimit üks kord päevas reisil olles,
- jätkata ravimi võtmist 7 päeva jooksul pärast malaariaohtlikust piirkonnast lahkumist.

Lariam (*Meflokviin*)

- Ravimi võtmist alustada 2-3 nädalat enne malaariaohtlikku piirkonda jõudmist,
- võtta ravimit üks kord nädalas, alati kindlal nädalapäeval,
- jätkata ravimi võtmist nelja nädala jooksul pärast malaariaohtlikust piirkonnast lahkumist.

Nõuanded

- Pöörduge hiljemalt 2- 4 nädalat enne reisi oma perearsti või infektionisti poole, kes nõustab Teid malaariaravimi võtmise suhtes.
- Enne malaariaravimi väljakirjutamist teavitage arsti, kui põete kroonilisi haigusi või kui olete lapseootel.
- Juhul, kui haigestute endeemilises piirkonnas olles või kolme kuu vältel tekib kõrge palavik, pöörduge kohe kohaliku haiglasse või erakorralise meditsiini osakonda.